

Sote-IT:n uudistamisen vaihtoehdot ja haasteet (HE 241/2020 vp)

Juha Sorri, Karri Salminen
19.3.2021

CGI on Suomen IT-palveluyhtiöistä suurin työnantaja

3 700 työntekijää,
joista yli 400 sote-IT:ssä

18 paikkakunnalla
eri puolilla Suomea

Toimialan laatujohtaja
(ISO-sertifioidut toimitus- & toimintamallit,
"95 % on time, on budget"*)

Julkisomisteinen inhouse-tuotanto vääristää toimivia markkinoita

(Viite: CGI:n lausunto 19.3.3021)

Jos Apotti laajentuu osakesiirroilla kaikkien Uudenmaan hyvinvointialueiden inhouse-yhtiöksi, sen kautta tehtävät hankinnat eivät olisi hankintadirektiivin (2014/24/EU) eikä hankintalain (1397/2016) tarkoituksen, tavoitteiden eikä hengen mukaisia. Hankintasäädösten tehtävänä on varmistaa, että

- julkiset hankinnat pääsääntöisesti kilpailutetaan
- julkisia varoja käytetään tehokkaasti ja kestävästi
- hankinnan kohteelle saadaan markkinatilanteen mukainen optimaalinen hinta tai hinta-laatu-suhde.

=> Sote-lainsäädännön tulee olla linjassa hankintadirektiivin ja -lain tavoitteiden kanssa.

CGI:n näkemys ratkaisuksi:

- ICT-järjestelmien lisenssit ja tuki- & ylläpitosopimukset voivat siirtyä kunnilta hyvinvointialueille.
- Inhouse-yhtiöiden osakkeet **eivät siirry** hyvinvointialueille vaan ne jäävät jatkossakin kuntien haltuun, mutta kunnilla on mahdollisuus ulkoistaa ICT-järjestelmiin liittyvät palvelut ja velvoitteet halutessaan hyvinvointialueelle.

=> Näin turvataan hankintadirektiivin ja -lain tarkoituksen sekä tavoitteiden toteutuminen tavalla, joka turvaa julkisten varojen optimaalisen käytön sekä elinvoimaisen sote-ICT-markkinan kehityksen Suomessa.

Jos kuitenkin lainsäädäntö sallii inhouse-yhtiöiden osakkeiden siirtämisen kunnilta hyvinvointialueille, tulee vähintään varmistaa, ettei alkuperäisten hankintojen laajuutta saa ylittää vain inhouse-omistussuhteisiin nojaamalla, vaan hankinnat kilpailutetaan aina markkinalähtöisesti.

Sote uudistuksen tavoite: Palveluvelan poisto ja hoitoon pääsyn tehostaminen, kannettavissa olevin kustannuksin (1/2)

Vaikuttavimmat työkalut ovat 1) digitalisaatio ja 2) muutoksen hallinta

- Näkemyksemme lähtöasetelmasta on, että asiakas- ja potilastietojärjestelmien sisäisen toiminnallisuuden toiseen vaihtamisella ei tähän tarpeeseen ole mahdollista merkittävästi vaikuttaa.
 - Markkinoilla olevat vaihtoehdot ovat tässä siinä määrin tasaveroisia, että tällä alueella eri vaihtoehtojen kokonaiskustannus (muutoskustannus mukaan lukien) on määräävin mittari
- Keskeiset ratkaisun avaimet löytyvät em. perusjärjestelmien ulkopuolisista, mutta perusjärjestelmiin integroituvista toiminnallisuuksista, kuten
 - Itsepalvelut, palveluohjaus
 - Preventiota ja palveluvelan tunnistamista tukeva analytiikka / tiedolla johtaminen paitsi populaatio-, myös yksilötasolla
 - Etäpalvelut

Sote uudistuksen tavoite: Palveluvelan poisto ja hoitoon pääsyn tehostaminen, kannettavissa olevin kustannuksin (2/2)

Yhdistettynä joka tapauksessa rajalliseen muutoksen läpivientikapasiteettiin pidämme parhaana lähestymistapaa, jossa

- Perusjärjestelmien vaihtamista tai Hyvinvointialuerajat ylittävää konsolidoimista ei nähdä itseisarvona eikä 1-prioriteetin kohteena vaan
- Tukeudutaan tiedolla johtamisessa jo olemassa oleviin perusjärjestelmistä ulkoistettuihin tietovarantoihin, joihin voi ja pitää (myös jatkossa) yhdistää myös dataa erilaisista ja -nimisistä järjestelmistä
- Ohjataan markkinaa esimerkiksi itse- ja etäpalveluissa ekosysteemimäiseen kehittämiseen ja niin, että yhteentoimivuutta näiden perusjärjestelmiä rikastavien palveluiden ja perusjärjestelmien kesken ohjataan kansallisesti ja yritysten avoimena yhteistyönä
- Suunnataan muutoksen hallinnan (rajalliset) voimavarat ohjaamaan palvelutuotannon kehittymistä suuntaan, jossa
 - tiedolla johtaminen tuodaan lähelle työprosesseja
 - palvelutuotanto voimannutetaan "luottamaan"
 - kansalaisten kykyyn tehdä asioita itse
 - analyytiikkaan päätöksenteon tukena
- Kehitetään samalla SOTE-ICT-markkinaa tarjoamalla pk-sektorille nykyistä parempia toiminnan mahdollisuuksia ja
- Suojaudutaan laajoilta (myös alueellisilta) monopoleilta

Näkemyksemme Uudenmaan tilanteesta

Edellä kuvattu asetelma korostuu Uudellamaalla. Tarkasteltaessa Uudenmaan hyvinvointialueiden välistä yhteentoimivuutta näemme perusteltuna, että

- Perusjärjestelmiä tarkastellaan hyvinvointialuekohtaisesti ja ensisijaisesti kustannus- ja integraatiovalmiusnäkökulmasta
- Laajempi alueellinen yhteentoimivuus varmistetaan integraatioin ja hyödyntämällä KanTaa & tietoaaltaita
- Uuden luomisessa ja muutoksen läpiviennissä keskitytään edellä kuvattuihin digitalisaation ja tiedolla johtamisen ratkaisuihin.

Kiitos!

CGI

